

Gamle Indskrifter i Kerteminde.

Af Politimester *V. Woll*, Kerteminde.

Kilder: Provst Bøghs Beskrivelse af Kerteminde ca. 1770 (Manuskript i Landsarkivet i Odense)¹⁾. Grundtakster, Kirkebøger, Skøde- og Pantebøger og andre Arkivalier sammesteds. Wibergs Præstehistorie. Strøm: »Præster etc. i Kerteminde og Bjerge Herred«, trykt i Saml, til Fyens Hist. og Topografi, III, V og VI²⁾.

Rundt om i vore Købstæder, enkelte Steder vel ogsaa paa Landet, findes der endnu bevaret Indskrifter paa private Bygninger, enten paa indmurede Stentavler eller udskaaret i Bygningens Træværk, en Dørhammer eller lignende. Disse Fortidsminder vil efterhaanden forsvinde ved Tidens Tand, gaa til Grunde ved Ildebrande o. s. v., og da de dog paa en Maade repræsenterer historiske Dokumenter, saavist som de er os Vidnesbyrd om Fædrenes Liv og Virke, forekommer det Forf. at være en Opgave for historisk interesserede at søge deres Indhold bevaret gennem vore historiske Tidsskrifter. Som en Begyndelse er i denne Artikel gengivet de faa Indskrifter, der endnu findes tilbage i Kerteminde, med de — ganske vist noget magre — Oplysninger, det har været muligt at tilvejebringe om dem.

Den ældste af alle Indskrifterne findes paa en Bjælke, der er indmuret i Porten til den i 1883 nyopførte Ejendom, Langegade 50. Indtil da var den anbragt i Façaden paa den sydlige af de to mindre Ejendomme, der laa paa Gaardens Plads, men skjult under »Dørgerichtet«, saa at den først kom tilsyne ved Nedbrydningen. Indskriften lyder saaledes:

¹⁾ I Artiklen betegnet B.

²⁾ - — — S.

I H S	I	W S	S	W	}	I A L
A N O	1 6 0 2					W L
						1 8 8 3

De tre første Bogstaver er det kendte kirkelige Symbol, oprindeligt dannet af de første græske Bogstaver i Ordet »Jesus«, senere fortolket paa Latin som »Jesus hominum salvator« (Jesus Menneskenes Frelser) eller »In hoc signo« (underforstaaet »vinctus«) d. v. s.: »Ved dette Tegn skal du sejre«, eller endelig paa Dansk »Jesus, Herrens Søn«. De tre sammenslyngede Bogstaver I V S skal vel betegne Bygherrens Navn, men hvem der i 1602 har ejet Ejendommen, har det ikke været muligt at udfinde¹⁾. De i 1883 tilføjede Bogstaver betegner den daværende Ejer, Købmand Jeppe Andreas Larsen (f. 1834, d. 1910), og Hustru Wilhelmine f. Bless (f. 1836, d. 1910), efter hvem to Gader i Byens nye Kvarter paa »Feden« er opkaldte.

Ved Bjælkens Ender er indmuret 2 Kanonkugler, der er fundet i Grunden og formodes at hidrøre fra Svenskekrigen, da den forenede dansk-hollandske Flaade den 31. Oktober 1659 gjorde Landgang nord for Kerteminde og under et hæftigt Bombardement med paafølgende Kamp fordrev Svenskerne fra Byen og dermed indledede Fyens Generobring.

Den følgende Indskrift er kendt af de fleste Kerteminde-Besøgende, idet den findes paa en Bjælke (Porthammer?) i den velbevarede gamle Bindingsværksgaard Langegade 8, der nu hører til de fredede Ejendomme. Den lyder:

VDI IHESV NAFN HAFVER KARSTEN IFVERSON OC
ANNA CHRISTOFFERSDAATTER LADET DETTE HVS
OPBYGGE ANNO 1630.

¹⁾ I Kerteminde Tingbog forekommer den 13. Decbr. 1602 en Jep Unkersen som Stævnevidne. I Kæmnerregnskabet for 1609—10 optræder han flere Gange, bl. a. hæver han Løn og faar udbetalt til et Par Sko 24 Sk. Mulig er han identisk med Jep Bysvend, der i Kæmnerregnskabet 1623—24 ligeledes opføres med Lønning og Penge til Sko. Tør man antage, at I V S i 1602 er Bysvend (d. v. s. Politibetjent) Jep Unkersen og fortolke Bogstaverne I I V S S W saaledes: »I Jep Unker Sen S Wærge«? Gisningen er maaske dristig, men dog vel næppe aldeles forkastelig; i alt Fald betegner S W vistnok ikke noget Navn, da disse Bogstaver ikke er sammenslyngede. Udtrykket: at have en Ejendom i Værge (d. v. s. Besiddelse) forekommer endnu i 1683, se Chr. V's Lov 5. Bog 5. Kap. 3. Art.

En af Ejendommens nuværende Ejereinder har meddelt Forf., at Tavlen forhen var anbragt inde i et af Værelserne i Forhusets Stueetage. I Grundtakssten 1682 anføres Ejendommen som tilhørende Hans Andersen, i andre Dokumenter benævnt Hans Andersens Hof, Søn af Sognepræst Anders Simonsen Hof i Rynkeby.

16 73
SNARLIG ØDE ANO
RENS FRYGT BLIFVER
HVS VDEN HER

Ordene:

Langgade 12 fører ud til Strandgade, er indmuret en Tavle med Inde i Fortrummet, der gennem Bagbygningen til Ejendommen (Treven).

Tid beboedes den af et Par Toldere (Johan Madsen og Bertram Gaarden har en Tid været Præstebolig (ca. 1690—1723); før den hundrede, saa Byggherren maa have været en formuende Mand. og Delingen er først iværksat omkring Midden af det nittende Aar-nuværende; i Brandtaksationen af 1761 optøres den med 22 Fag; — Bygningens Fagdelængde var oprindelig den dobbelte af den Broder Søren Christoffersen var i 1610 Raadmand i Kerteminde (S). at hun har indgaaet nyt Ægteskab med Karsten Iversen; hendes smed og blev Enke i Tiden mellem 1604 og 1608. Det er muligt, som Præstekone i Rynkeby; hun var Datter af Christoffer Guld— En Anna Christoffersdatter fra Kerteminde nævnes omkring 1600 Karstensens nævnes hos B., dog noget senere end de to førstnævnte. III 727), hvilke begge kan være hans Søner; en Byskriver Hans Raadmand Mikkel Karstensens i en Taksering af Byens Ejendomme der intet om hans borgerlige Stilling. I den følgende Tid nævnes tilhørt Hans Oldeland paa Uggerslevgaard. Men ellers forlyder Tordsmom næst sønden ved Kerteminde Kirkegaard, hvilket havde taar han paa Karen Sallig Jens Hansens Vegne Skøde paa et øde mon, liggende næst sønden op til Møllemarken, og samme Dag Vegne og modtager Skøde fra Kerteminde By paa et øde fords-Lade; den 3. Maj møder han paa Fru Birgitte Jakob Uhelds sen paa 3 Fag Ladehus næst norden op til hans egen Stald og nætop i Aaret 1630 taar han den 19. April Skøde fra Niels Niel-Karsten Iversen forekommer oftere i Kerteminde Tingbøger;

Hans Andersen Hof var Ridefoged paa Skovsbo og Birkeskriver ved Ulriksholms Birk; senere boede han i Kerteminde, var Kæmner i 1691 og blev begravet den 6. Marts 1698 (S). Om han allerede i 1673 har ejet Ejendommen, vides ikke, men det er muligt at B. netop har denne for Øje, naar han siger, at Hof byggede den Gaard paa Langegade, »hvor nu (d. v. s. 1770) Tolder Holst boer«. Holst ansattes i Kerteminde 1766, men findes ikke i Brandtaksationen 1771 anført som Ejer af nogen Ejendom paa Langegade, hvorimod Gaarden anføres som tilhørende Kancelliraadinde Engelsted paa Rørbæk. Da hun næppe selv har beboet den, kan man godt formode, at Holst har boet til Leje der, og i saa Fald er det omtrent godtgjort, at den i religiøs Tone holdte Indskrift stammer fra Præstesønnen Hans Andersen Hof.

I den nordlige Gavl af Huset Strandgade 42 findes indmuret en Bjælkestump, der formentlig er den øverste Halvdel af en Dør-overligger. Man ser i alt Fald paa Bjælken den øverste Halvdel af en Række Tegn, der synes at maatte tydes som HB (eller maaske HR) 1680. K. P. D.

At forsøge nogen Tolkning af Bogstaverne vil vistnok være ørkesløst, allerede fordi man ikke tør gaa ud fra, at Bjælken oprindelig har været anbragt i Ejendommen.

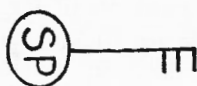
Den følgende Indskrifts Tydning er derimod sikker nok. Den findes paa Façaden af den uanselige Ejendom Langegade 31, der kaldes Forvaltergaarden, fordi den 1848—1876 tilhørte Godsforvalter paa Lundsgaard Niels Larsen. Paa en velbevaret Egebjælke vistnok en Dør-overligger, læses:

HVS VDEN HERRENS FRYCT
BLIFVER † SNARLIG ØDE
HNSB † DADB 1690

Bogstaverne i sidste Linie betyder: »Herman Niels Søn Broch og »Dorthe Anders Datter Bager«. Førstnævnte kom til Kerteminde fra Assens (B) og ægtede Søndag efter Hellig Tre Konger 1682 Anders Jespersen Bagers Datter Dorthe. Netop i Aaret 1690 fik han Skøde paa en øde Plads paa vestre Side af Langegade; baade af de opgivne Maal og Naboejernes Navne kan det sluttes, at det utvivlsomt er denne Grund, her er Tale om. Yderligere hedder det hos B., at Herman Nielsen Broch byggede den Gaard paa

Langebade, hvori paa B.'s Tid Borgmester Bendz boede, og efter Brandtaksationerne af 1761 og 1771 ejer Borgmester Bendz to Ejendomme, der omtrent svarer til nuværende Nr. 31 og 33 paa Langebade¹). Herman Broch var Købmand og Skibsreder, drev sikkert en stor Forretning og var efter Skattelisterne og andre Vidnesbyrd en af Byens rigeste Mænd. Senere maa hans Velstand dog være aftagen, enten nu hans Bedrift er gaaet tilbage, eller han har skiftet med sine Børn; i Skattemandtallet for 1721 staar han ret lavt, nærmest som den nogenlunde velstillede Middelstand. I sine ældre Aar var han Taxereborger og senere en af de otte »eligerede Mænd«, svarende henholdsvis til Nutidens Ligningskommissions- og Byraads-Medlem (Kæmnerregnskaberne 1717 og 1723). Han døde i 1727 (begravet 4. Juni).

I Løbet af Sommeren 1920 undergik Ejendommen en gennemgribende Restaurering og delvis Ombygning under Ledelse af Arkitekt Colding, Nyborg, for at indrettes til Brug for Kerteminde Bank. Det viste sig da, at en Del af Tagstenene var mærkede med

Det første Mærke, der ogsaa findes paa Mursten i Nyborg Præstegaard, henføres til St. Petri Teglværk ved Lybæk. — Den ene Skorsten var opført af ualmindelig store Sten (28 × 15 × 9 cm). Ved Udgravning af Fylden under Gulvet fandtes ca. 1,75 m indenfor Bygningens vestlige Længdeside Fundamentet af en ældre Bygning, bestaaende af flere store Kampestenene, som i en Længde af ca. 7 m strakte sig i Retning N—S. Mellemrummet mellem dette gamle Fundament og Grundstenene for 1690-Bygningen var fyldt med Stumper af røde Tagsten og blandt disse fandtes forkullede Trædele, saa det maa antages, at man har benyttet Ruinerne af en ældre, maaske under Svenskekrigen nedbrændt Bygning som Fyldemateriale. Disse Bemærkninger, som ganske vist falder udenfor Artiklens Ramme, har Forf. ment at kunne fremsætte her til Amindelse.

Ogsaa for den følgende Indskrifts Vedkommende har det været muligt at faa konstateret, fra hvem den hidrører. Den findes inde

¹) Der er senere sket enkelte Udstykninger, saa at Skellene nu er flyttede.

i Købmand Emil Andresens store Forretningsejendom, Langegade 7. paa Hjørnet af Langegade og Vestergade (paa Gaardsiden af Bygningen mod Vestergade) og lyder saaledes:

GVDS·FORSIVN·VÆRE·SKAL·DEND·GRVND·JEG·PAA·VIL·BYGGE	OPBYGGET
HANS·NAADERIGE·HAAND·SKAL·VÆRE·SKIVL·OG·SKYGGE	AF
FOR·MIG·OG·MINE·SOM·VOR·SORG·PAA·GVD·HAR·KAST·HVO·SOM	J. SVITZER
VIL·BYGGE·SAA·HANS·HVVS·STAAR·KLIPPEFAST·L·C·S·1706	1847

Indskriften er anbragt paa en rødmalet Bjælke eller Træplade: Bogstaverne er hvide.

At Bogstaverne »L. C. S.« skal udtydes som Laurits Christensen, der i 1706 var Hører ved Kerteminde Latinskole, fremgaar af, at denne Mand den 29. Novbr. 1706 udsteder en Obligation til Amtsforvalter Rasmus Andersen i Odense for 99 Rdl., som sidstnævnte havde forstrakt ham med »til min Gaards Forfærdigelse, som endnu staar i Bygning«, og til Sikkerhed for Laanet pantsættes Gaarden, beliggende »i Langegade næst op til Hr. Amtsforvalterens egen Gaard mod den søndre Side og til Vestergade mod den nordre Side«.

Amtsforvalter Rasmus Andersens Gaard er nuværende Nr. 5 paa Langegade. Paa denne Gaard hviler der fra gammel Tid en Afgift til Kerteminde Kirke under Navn af Jordskyld. Allerede i Grundtaksten af 1682 findes denne Afgift, 19 Sk., og endnu den Dag i Dag svares den med 40 Øre aarlig til Kirken. Dens Oprindelse kendes ikke, men dens Betegnelse »Jordskyld« tyder paa, at Ejendommen oprindeligt har tilhørt Kirken eller været henlagt til kirkeligt Brug. Da ingen anden Ejendom i Byen findes med saadan Jordskyld, er det følgelig let at konstatere, at Laurits Christensens Ejendom er den samme, som nu ligger mellem Langegade 5 og Vestergade.

Laurits Christensen var Søn af Købmand Christen Jensen, som ejede den store Ejendom paa den modsatte Side af Langegade (nu Nr. 2 og 4). Han var Kirkevæрге og Overformynder, døde i Aaret 1700 af »Sprinkler«¹⁾ og blev begravet paa samme Dag som sin Hustru. Laurits Christensen blev senere Præst i Vollerslev og

¹⁾ Med »Sprinkler« betegnede Datiden en Smitsot, der viste sig ved smaa Blodpletter i Huden og mulig er den samme, som nu betegnes som Plettyfus.

7. Bjorslev paa Sjælland og solgte Gaarden til Søsteren Abel Marie Christensdatter, Enke efter Raadmand Laurits Mikkelsen (Leermand), ved Skøde, thingl. 3. December 1714. Han døde i 1746 som Præst i Terslev og Ørslev, ligeledes paa Sjælland.

Tilføjelsen paa Tavlen henviser til, at Gaarden i 1847 blev ombygget af den daværende Ejer, Købmand Jacob Bjørn Svitzer (f. 1800, d. 1881), Søn af Sognepræst Zeuthen Eiler Svitzer i Ø. Hæsinge og Hustru Else Petrine f. Bachmann. Sidstnævnte flyttede efter sin Mands Død til Kerteminde, hvor Sønnen byggede hende et »Enkesæde«, det lille stilfulde Sted, der ligger i det unanseelige Rebslagerstræde, med en gammel Have bagved.

Medens de hidtil beskrevne Indskrifter giver som et Udtryk for Bygherrens Glæde og Taknemlighed over at have faaet eget Hus og Hjem og for hans Ønske om at bevare sit Navn for Efterlægten, er den følgende Indskrift af en ganske anden Karakter.

Paa den sydlige Façade af Ejendommen Langedgade 6 (opført i 1910) findes indmuret en Stentavle med følgende Vers:

*Lad kun Misundelsis forgiftig Vinde blæse
Mit Huus og Haab paa Gud, min faste Grundvold staar.
Bagvascheren i Scham schal hænge ved sin Næse
Naar Løgn for Sandheds Soel bortsmelter og forgaar.*

17 ☉ 32

Enhver Læser vil skønne, at der bag disse ret usædvanlige Linier skjuler sig et personligt Mellemværende, og Forf. troer at have fundet Nøglen til Forstaaelsen. Ejendommen, som dengang ogsaa omfattede nuværende Nr. 8 og lidt af Grunden til Nr. 10 — ialt var den som nævnt foran paa 22 Fag — tilhørte i 1732 den daværende Raadmand, senere Borgmester og Byfoged Peder Chr. Schøtz. I Landsarkivet for Fyen findes i Pakken »Odense Amts Arkiv Nr. 270« forskellige Aktstykker, der viser, at han netop i Aaret 1732 har haft en ret alvorlig Kontrovers med sin Kollega, Raadmand Andreas Høyer, der har affødt gensidige Klager til Stiftamtet. Af Aktstykkerne kan navnlig anføres følgende Forlig:

»Som der imellem min Collega, Velædle og Velvise Hr. Raadmand Schøtz, og mig er falden Dispute rejsende sig af visse Folks Udsigende, der efter min Mund skal have udtalt nogle

Ord, velbemeldte min Hr. Collega og Mons. Hoppensach Hustru til Fornærmelse, hvorfor jeg til i Dag til Kerteminde Bytings Ret. var indstævnet; da for at undgaa Proces og vid Omkostning, saa og for at se Uvenskab og Misforstaaelse imellem os, som dérudover maatte indløbe, hæmmet og afskaffet og derimod at leve tilsammen enige som Venner, tilstaar jeg herved, at jeg ikke veed eller erindrer mig noget, velbemeldt Hr. Raadmand Schøtz, Mons. Hoppensach eller hans Hustru til Fornærmelse at have udtalt, og om jeg (som jeg ikke veed eller erindrer) noget i saa Tilfælde kan have talt, tilstaar jeg aldeles uden Føje, Skel og Grund, lige saa ilde som ubesindligt at være skeet og hermed bede dem samtlig i saa Fald om Forladelse som mine Venner, siden jeg ganske intet ved, dennes ringeste utilbørligt eller uanstændigt med nogen Sandhed paasige, hvorfor hvad af mig som meldt kan være udtalt, skal eller bør komme enten af dem til Præjudice, men skulde det uformodentlig herefter befindes, at jeg mig videre med noget skulde ytre, som kunde udtydes til at dependere heraf, da staar denne Sag, saasom paa frisk Fod, stande mig aaben for nye Paatale, men ellers ej at komme mig til videre Præjudice. Og iøvrigt har jeg af anførte Aarsager for Kjærligheds og Enheds Stiftelse herved villet tilstaa, som jeg nu og tilstaar at betale til denne Bys Fattige 10 Rdl. siger Ti Rigsdaler, som staar til Mons. Hans Hoppensach frit for efter egen Villie udi min som de Fattiges Forstanderes Nærværelse og Paasyn at uddelhvormed da alle hidindtil mellem os værende Disputer i al Verlighed formedelst undertegnede gode Venners Mellemandling er ophævet og afgjort. Datum Kerteminde d. 23. Juni 1732.

P. C. Schøtz. A. Høyer.

Paa egne og Hustrus Vegne: *Hans Hoppensach.*

Som nærværende ved dette Forlig:

*Oluf Bagge. Johan Adam Merchel. Diderich Hornemann
Nicolaj Jacobsen. F. Bornemann. C. C. Merchel.*

Medunderskrivernø er Byens »Spidser«: Bagge var Sognepræst 1731—46, J. A. Merchel Borgmester 1706—33, Hornemann Byfoged 1731—34, Bornemann Byskriver ca. 1732—57 og C. C. Merchel (en Søn af Borgmesteren) var Tolder. Nicolaj Jacobsen var

en af Byens største (maaske den største) og mest formuende Købmænd. Men til Trods for alle disse Garanter varede Freden kun faa Maaneder. Allerede i Oktober sender Høyer en Klage over Schøtz til Stiftamtmanden. Striden rejste sig denne Gang deraf, at Magistraten (d. v. s. Borgmesteren og de to Raadmænd) havde Ret til hver især at have nogle Kreaturer paa Græs paa »Gedskovshoved« (den Del af Byjorden, der ligger N. for den nuværende Højskole, ud mod Taarupstrands Enge), og her havde Høyer uden de andres Samtykke tillige indtaget andre Borgeres Høveder, hvilke Schøtz nu havde fjernet og anbragt som optagne i en lukket Fold. Men Høyer havde egenmægtigt bortført dem derfra, ja endog i to tilkaldte Mænds Overværelse opbrudt Lukket og var i den Anledning bleven stævnet for Retten af Schøtz. I sin Fremstilling til Stiftamtet antyder Høyer, at han som den ubemidlede Mand føler sig tilsidesat af den velhavende Schøtz — og naar hertil kommer, at Schøtz var udnævnt til »første Raadmænd«, medens der kun kan have været nogle faa Maaneder mellem deres Udnævnelse¹⁾, kan det jo nok tænkes, at Høyer har ladet »Misundelses forgiftig Vinde blæse«. Da nu Schøtz faar Klagen til Erklæring fra Amtet, lægger han ikke Fingrene imellem. For at forklare »Roden af dette af ham til mig fattede Nag, der ved ingen Lejlighed forsømmer at ytre sig imod mig, samt hvori den mig tillagte grove Beskyldning bestaar, som han med stor Føje skriver at have baaren Undseelse for Deres Excellence med at inkommodere«, sender Schøtz nu Stiftamtmanden en Kopi af det ovenanførte Forlig som en skriftlig af Høyer »given Erklæring og Afbedelse for en mig og andre til Blame udstrøet og imod al Ære og Ærbarhed stridende Løgn og Calumnies²⁾, som endda i Betragtning af saa mange brave Folks Mellekomst og »det Sæde Høyer beklæder« i Stilhed er bleven afgjort, men »han har dog siden ikke kunnet styre sin skarnagtige Tunge (det jeg, om Ærbarhed ikke holdt mig tilbage ham lovlig kan overtyste og bevise«)³⁾.

¹⁾ Schøtz var nemlig Afløser af Alexander Mancinus, der begravedes 4. Jan. 1721, medens Høyer kom i Stedet for Knud Pedersen Hind, der døde den 20. Marts s. A. (Ligsten i Kerteminde Kirke).

²⁾ Bagvaskelse.

³⁾ Enden paa denne Sag blev iøvrigt, at Stiftamtmand Sehestedt den 2. November s. A. tilraader Parterne at forliges, i Betragtning af, at deres Stilling som Øvrighed ellers let vilde tabe i Anseelse, og at en Proces vilde medføre store Udgifter. Stiftamtmanden misbilliger Høyers Færd, men lader dog skinne igennem, at Schøtz har taget for tungt paa den ubetydelige Sag.

Naar Bølgerne gik saa højt, er det ikke underligt, om Schøtz virkelig i den Anledning har ladet Indskriftstavlen anbringe paa sin Husfaçade, hvor den sikkert har gjort samme Virkning paa Borgerskabet som i vore Dage et »indsendt« Stykke i den lokal-Avis. Hvori »Bagvaskelsen« har bestaaet, har man jo Lov at tænke sig, naar man ser, at en gift Kone og hendes Mand er indblandet i Sagen; forøvrigt var Høyer gift med en Moster til Hoppensack og har maaske som den ældre Slægtning følt sig kaldet til Indgriben. Schøtz, som i 1732 var en moden Mand (født ca. 1680) synes, skønt han almindelig anerkendes som en dygtig og samvittighedsfuld Mand — eller maaske netop derfor — at have haft Konflikter med flere af sine Samtidige, saaledes baade med Byfoged Hornemann og dennes Efterfølger Bie (som dog begge var uheldige Personer, ja, den sidste maatte endog rømme Land og Rige for Embedsforbrydelser). Men Samarbejdet mellem Schøtz og hans Kollega har under disse Forhold næppe været behageligt.

Ved en Ombygning midt i det 19. Aarhundrede var Tavlen Genstand for et »Attentat«, idet en Borger ønskede at købe den for — at faa fire Barberknivs-Slibestene ud af den. Den daværende Ejer, Garver Jessen, gik dog ikke med paa denne Vandalisme, men lod Stenen indmure i Bygningens Gaardside, og herfra flyttedes den ved Nybygningen i 1910 til sin nuværende Plads.

Et Foredrag, som Forf. holdt over Æmnet i Kerteminde Haandværkerforening, gav Anledning til, at Opmærksomheden blev henvendt paa to Dørhamre med Indskrift, som fandtes henliggende hos Private. Nogle Bemærkninger om disse meddeles her som Efter-skrift.

Den ene laa paa Loftet i Ejendommen Vestergade 5 og viste sig at være en Fyrrebjælke med følgende Indskrift i Minuskler:

. . lode · d · husf bage oc · g
 danter · b · markd ·

Nationalmuseet blev sat i Kundskab om Fundet og fik efter Ønske Bjælken overladt som Gave af Ejerinden, Enkefru Henningsen. — Efter Udtalelse af Museets Sagkyndige stammer den fra

Midten af det 16. Aarh., og da det vides, at en Ildebrand hærgede Kerteminde i 1560, hidrører den muligvis fra en Nybygning efter Branden. Den første Linie skal læses: »— — lode dette Hus bygge og gøre«, og den anden indeholder Dele af Navne, men nærmere Oplysninger kan ikke gives.

En anden Dørhammer-Bjælke med Indskrift findes nu hos Uhrmager, Orla Petersen i Kertinge og stammer fra den ham tidligere tilhørende Ejendom Langedgade 16. En Del af Bogstaverne er nu noget udvisket, men da Ejeren tidligere har kunnet læse de delvis forsvundne Tegn, som nedenfor er satte i Parenthes, kan Indskriften gengives saaledes:

IENS NIELSEN
MAREN (HANS) DATER
ANNO (16)38

Ogsaa om disse Personer maa Forf. overlade fremtidige Forskere at give Oplysning.

I Sommeren 1920 fandtes ved Ombygning af Gaarden Nr. 36 paa Langedgade en Porthammer med Indskriften

GVD · ALLEN · ÆREN

Herunder har formentlig Bygherrens Navn og et Aarstal været anbragt; der saas endnu de øverste Dele af Tallene 75, men hele Underdelen af Bjælken, der nu tjente som Støttepille i et Kælderrum, var desværre borthugget.